

KUOLEMAN KOHDATESSA

*”On hiljainen taivaanranta,
eikä lintujen laulu soi.
Ei kuoleman tarkoitusta
aina ymmärtää voi. ”*

SISÄLLYSLUETTELO

Omaisille kuoleman kohdatessa

Hautauslupa

Vainaja hyvästely ja säilytys

Kuolemansyyn selvittäminen

Kuolintodistus

Vainajan noutaminen

Hautausjärjestelyt

Kirkkoon kuulumattoman hautaus

Sairaalasielunhoito

Sairaalan sosiaalityöntekijät

Surussa mukana

Taloudellinen tuki omaisille

Muistilista

Omaisille kuoleman kohdatessa

Teitä on kohdannut suru, olette menettäneet läheisen ja rakkaan ihmisen. Lämmin osanottomme.

Läheisen kuolema tuo järjesteltäväksi paljon sellaisia käytännön asioita, joihin ei ole osannut ennalta valmistautua. Surunkin keskellä on ryhdyttävä käytännön toimiin, jotka vaativat voimia ja vaivannäköä. Haluamme auttaa Teitä alkuun.

Tämä vihkonen on tarkoitettu Teille avuksi ja oppaaksi tuleville päiville. Omaistanne hoitaneen osaston henkilökunta on valmis antamaan lisätietoja ja opastusta. Heidän puoleensa voi kääntyä kaikissa mieltänne askarruttavissa kysymyksissä.

Vainajan hyvästely ja säilytys

Osastolla lääkärin todettua kuoleman, Teillä on mahdollisuus jättää rauhassa jäähyväiset läheisellenne.

Vainaja siirretään hoitaneelta osastolta patologian osastolle. Siellä häntä säilytetään maksutta siihen asti, kunnes Te omaiset olette saaneet hautaustoimiston kanssa aloitettua hautausjärjestelyt.

Vainajan arvoesineet ja vaatteet luovutetaan hoitaneelta osastolta omaisille tai hautaustoimiston edustajalle kuittausta vastaan. Noutamattomat arvoesineet toimitetaan vainajan kotiosoitteeseen.

Hautauslupa

Vainajan hautaamista varten tarvitaan hautauslupa, minkä saatte patologian osastolta. Hautausjärjestelyjä voitte kuitenkin jo hoitaa, vaikkei hautauslupaa ole vielä kirjoitettu.

Hautausluvan laatii hoitanut lääkäri. Hautauslupa kirjoitetaan 3 - 5 arkipäivän kuluessa ja sen voi hakea patologian osastolta, tai se voidaan lähettää kirjeitse sovittuun osoitteeseen.

Mikäli vainajalle tehdään kuolemansyyn selvittämiseksi tutkimuksia, voi hautausluvan saaminen kestää pidempään. Näissä tapauksissa hautausluvan saa patologian osastolta, kun tutkimukset on tehty, ja vainaja noudetaan.

Alkuperäinen hautauslupa toimitetaan siihen seurakuntaan, kirkkoherranvirastoon, mihin vainaja haudataan. Näin toimitaan myös kirkkoon kuulumattoman vainajan kohdalla.

Polttohautaukseen liittyvät asiat selvitetään myös kirkkoherranvirastossa.

Kirkkoherranvirastosta tai väestörekisteristä (= maistraatti) saatte virkatodistuksen esim. pankkia, vakuutusyhtiötä, sairauskassaa varten.

Kuolemansyyn selvittäminen

Lääketieteellinen kuolinsyyselvitys :

Lääketieteellinen kuolinsyyselvitys voidaan tehdä silloin, kun kuolemansyy ei selviä elämänaikaisten tietojen ja kuolintapahtumaan liittyvien tietojen perusteella ja vainaja on viimeisen sairautensa aikana ollut lääkärin hoidossa. Kuolinsyyselvitys voidaan suorittaa myös, jos vainajan omaiset sitä pyytävät.

Mikäli vainajalle tehdään lääketieteellinen kuolinsyyselvitys, tapahtuu se aina lähiomaisten luvalla. Suostumuksen voi antaa joko kirjallisena tai suullisena, vainajaa hoitaneen osaston henkilökunnalle.

Kuolinsyyselvityksen ajankohtaa voitte tiedustella Länsi-Pohjan Keskussairaalan patologian osastolta, puh. 040 - 149 1315. Myöhemmin kuolinsyyselvityksen tuloksia voi tiedustella sen osaston lääkäriltä, missä vainaja oli hoidettavana.

Sairaala vastaa kaikista lääketieteellisen kuolinsyyselvityksen aiheuttamista kustannuksista.

Oikeuslääketieteellinen kuolinsyyselvitys :

Oikeuslääketieteellinen kuolinsyyselvitys tehdään silloin, kun kuoleman ei tiedetä johtuneen sairaudesta. Usein tällöin kuoleman syynä on ollut esim. tapaturma, hoitotoimenpide, tai kuolema on tapahtunut yllättävästi.

Jos vainajalle määrätään suoritettavaksi oikeuslääketieteellinen kuolinsyyselvitys, poliisiviranomainen ottaa Teihin yhteyttä. Tällöin kuolinsyyselvityksen lupaa ei tarvita, sen määrää poliisi. Omaiset eivät voi kieltää tämän suorittamista. Oikeuslääketieteellinen kuolinsyyselvitys tehdään oikeuslääkärin toimesta Oulussa.

Tietoja järjestelyistä saa Peräpohjolan poliisilaitoksen Kemin poliisiasemalta puh. 071 - 876 0331 (vaihde).

Tietoja avauspäivästä saa Terveiden ja Hyvinvoinnin laitokselta (THL) Oulusta puh. 029 – 524 7583.

Valtio vastaa kaikista oikeuslääketieteellisen kuolinsyyselvityksen aiheuttamista kustannuksista.

Kuolintodistus

Hoitanut lääkäri kirjoittaa kuolintodistuksen, mistä selviää vainajan kuolinsyy. Jos tehdään avaus, todistuksen saamiseen voi kulua jopa kuukausia. Kuolintodistusta ei tarvita asioitaessa viranomaisten kanssa.

Sairaala lähettää kuolintodistuksen Terveiden ja Hyvinvoinnin laitokseen (THL). Kopio todistuksesta jää potilasasiakirjoihin. Omainen voi halutessaan saada kopion kuolintodistuksesta, kopio pyydetään vainajaa hoitaneelta osastolta, puh. 016 – 243 111 (vaihde).

Terveiden ja Hyvinvoinnin laitoksesta (THL) tieto kuolemasta menee edelleen virkateitse väestörekisteritoimistoon (maistraatti), verovirastoon, tilastokeskukseen, kansaneläkelaitokseen, sotilaspiiriin, pankkiin. Eläkelaitokseen menee tietoja vain, jos väestörekisterissä on merkintä eläkelaitoksesta.

Vainajan noutaminen

Vainaja luovutetaan Länsi-Pohjan Keskussairaalan patologian osastolta maanantaista – perjantaihin klo 11 – 15 välisenä aikana.

Hautaustoimisto tai omainen sopivat arkkuun laittamisen ja luovutusajankohdan patologian osaston kanssa puh. 040 – 484 6961 tai 040 – 149 1315.

Patologian osastolla on kappeli, missä vainajaa voidaan näyttää luovutuksen yhteydessä. Kappelissa on mahdollisuus pitää pieni hartaustilaisuus vainajaa noudettaessa. Ajankohta on sovittava etukäteen patologian osaston sekä sairaalasielunhoitajan tai kirkkoherranviraston kanssa.

Hautausjärjestelyt

Hautausjärjestelyissä Teidän on hyvä ottaa yhteyttä seurakunnan kirkkoherranvirastoon.

Kirkkoherranvirastossa sovitaan mm. hautaan siunaamisen ajankohdasta, paikasta, siunaus-tilaisuudesta, papista, kanttorista, hautapaikasta.

Hautaustoimiston kanssa asioidaan yleensä ainakin arkun tai urnan hankintaan sekä vainajan pukemiseen ja noutamiseen liittyvissä asioissa. Hautaustoimistot osaavat yleensä neuvoa myös muissa käytännön järjestelyissä.

Kirkkoon kuulumattoman hautaus

Mikäli vainaja ei kuulunut kirkkoon, voidaan hänet kuitenkin haudata seurakunnan hautausmaahan.

Saattohetki voidaan toimittaa joko haudalla tai seurakunnan kappelissa. Hautausasiat tulee sopia Teitä palvelevan seurakunnan tai hautaustoimiston kanssa.

Sairaalasielunhoito

Länsi-Pohjan Keskussairaalassa toimii sairaalasielunhoitajana Lilli Alapiessa.

Sairaalasielunhoitajaan saatte halutessanne yhteyden osaston henkilökunnan avulla tai voitte ottaa häneen yhteyttä suoraan itse puh. 040 – 572 6058.

Sairaalan sosiaalityöntekijät

Länsi-Pohjan Keskussairaalan sosiaalityöntekijöiden puoleen voitte kääntyä vainajaa koskevissa asioissa. Sosiaalityöntekijät auttavat etsimään ratkaisuja arjen selviytymisessä.

Yhteyden sosiaalityöntekijään saa vainajaa hoitaneen osaston kautta tai sairaalan puhelinvaihteen kautta puh. 016 – 243 111.

Taloudellinen tuki vainajan omaisille

Perhe-eläke

Leski ja alle 18-vuotiaat (sekä 18 – 20 -vuotiaat koulua käyvät lapset) saavat yleisen tai työeläkelakien mukaisen perhe-eläkkeen. Näitä haetaan Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistosta, siellä myös opastetaan hakemusten teossa.

Myös sotilasvamma-, tapaturmavakuutus- ja liikennevakuutuslain perusteella voidaan maksaa omaisille eläkettä.

Työntekijän ryhmähenkivakuutus

Työnantajat ovat pääsääntöisesti kustantaneet työntekijöilleen ryhmähenkivakuutuksen, asiaa voitte tiedustella vainajan työnantajalta.

Yksityinen henkivakuutus

Mikäli vainajalla on ollut oma henkivakuutus, tulee vakuutusyhtiölle toimittaa jäljennös kuolintodistuksesta, vakuutuskirja ja virkatodistus.

Hautausavustus

Vainajan työnantaja saattaa maksaa hautausavustusta. Asiaa voitte kysyä suoraan vainajan työnantajalta.

Varattoman vainajan hautauskuluihin voi anoa toimeentulotukea / hautausavustusta kotikunnan sosiaalivirastosta.

Oikeusapu

Yleistä oikeusapua ja neuvontaa on mahdollista saada kaikissa oikeudellisissa asioissa mm. perintöasiat, eläkkeet.

Surussa mukana

Surun aikana voitte ottaa yhteyttä ja saada keskusteluapua.

Kriisiryhmät Länsi-Pohjan alueella virka-aikana :

* Kriisikeskus Turvapoiju	040 - 544 1750
* Kemin mielenterveysasema	016 – 259 112 (klo 8-14) 050- 431 7713 (klo 8.15-11)
* Keminmaan mielenterveysneuvola	0400 – 912 510
* Simon psykiatrinen sairaanhoitaja	08 - 5875 6875
* Tervolan mielenterveysasema	040 - 482 2249
* Tornion psykiatrian poliklinikka	040 - 481 1988
* Ylitornion mielenterveystoimisto	040 – 753 4657 040 – 589 8472

Ympäri vuorokauden päivystää:

- Keroputaan sairaalan päivystävä sairaanhoitaja
puh. 040 – 774 3891.

Muistilista

Kuoleman kohdatessa Teidän tulee ottaa yhteys:

- Vainajan kotiseurakunnan kirkkoherranvirastoon
Hautustoimistoon
- Kansaneläkelaitokseen (KELA) perhe-eläkettä varten.
- Vainajan työnantajaan tai sairauskassaan mahdollisen ryhmävakuutusten tai hautausavustuksen vuoksi
- Yksityisiin vakuutusyhtiöihin, jos vainajalla on ollut vakuutuksia
- Vainajan asioita hoitaneeseen pankkiin
- Postiin
- Muita tahoja mm. lehtien tilaukset, tv-lupa, puhelinoperaattori, sähkölaitos, ajoneuvo-rekisterikeskus ...

Hautajaisten jälkeen:

- Perunkirjoitus 3 kuukauden kuluessa kuolemasta (virkatodistus kaikista kuolinpesän osakkaista sekä todistukset omaisuudesta ja veloista perunkirjoitusta varten)
- Perunkirjoituksia hoitavat pankit, asianajo-toimistot, hautustoimistot, mutta myös yksityiset henkilöt
- Virkatodistukset tarvitaan kaikista niistä seurakunnista, missä vainaja on asunut elinaikanaan 15 ikävuoden täyttämisen jälkeen

*Soi hiljainen laulu enkelten,
on väsynyt sydän kultainen,
on aika jäähyväisten.*

- Liisa Anttila -

Julkaisija:

Länsi-Pohjan Keskussairaala, os. 4B

28.2.2010

Päivitetty 25.5.2015